

20.11.2017

LIVI/5623/02.00/2017

TOIMITTAJAVAAKIMUSTEN MUUTOKSET LIKENNEVIRASTON HANKINNOISSA

Liikennevirasto muuttaa urakkahankintojen, suunnittelupalvelujen ja muiden palvelujen hankinnan pätevyysvaatimuksia toimittajien soveltuvuuden osalta. Muutokset perustuvat Rakentamisen Laatu RALA ry:n tekemään muutokseen laatusertifikaattinsa osalta. RALA ry luopuu työmaatasoisen RALA-sertifikaatin myöntämisestä siirtyen myöntämään auditointinsa perusteella ainoastaan yritystasoisia RALA-sertifikaatteja. Yritystasoisesta RALA-sertifikaatista siirrytään käyttämään nimitystä RALA-sertifikaatti.

Liikenneviraston palveluhankinnoissa toimittajille kohdistettuja pätevyysvaatimuksia muutetaan vastaamaan liitteessä 1 esitettyjä pätevyysvaatimuksia.

MUUTTUVIEN PÄTEVYYSVAATIMUSTEN KÄYTTÖÖNOTON AIKATAULU

Liikenneviraston hankinnoissa siirrytään liitteen 1 mukaisiin pätevyysvaatimuksiin vuoden 2018 alusta.

TIETOA RALA-PÄTEVYYDESTÄ JA RALA-SERTIFIOINNISTA

RALA-pätevyys on riippumattoman arviointilautakunnan myöntämä osoitus yrityksen osaamisesta ja toiminnan läpinäkyvyydestä. Pätevyyden saamiseksi on osoitettava, että yrityksellä on riittävä tekninen osaaminen ja riittävät henkilö- ja kalustoresurssit sekä hyväksytyt referenssiprojektit/-urakat. Tämän lisäksi on osoitettava, että yrityksen tilinpäätöstiedot ja toiminnanvastuuvakuutus ovat kunnossa sekä yritys on hoitanut tilaajavastuulain mukaiset velvoitteensa.

RALA-sertifiointi on alan yritysten erityispiirteet huomioon ottava arviointi, joka perustuu yrityksen toimintajärjestelmän vuosittaiseen auditointiin. Suunnitteluyrityksille, rakennuttamisyrityksille sekä rakentamis-, ylläpito-, hoito-, asennus- ja viherpalveluyrityksille on omat arviointiperusteensa. Yrityksen arvioinnissa keskitytään johtamis-, kehittämis-, henkilöstö-, tarjous-, sopimus-, hankinta- sekä projektin hallinta-asioihin.

Lisätietoa RALA-pätevyydestä ja RALA-sertifioinnista sekä niiden hakemisprosessista on saatavissa Rakentamisen Laatu RALA ry:n sivuilta www.rala.fi.

PÄTEVYYSVAATIMUSTEN TOIMEENPANO KÄYTÄNNÖSSÄ

Pätevyysvaatimukset otetaan käyttöön hankintakategorioittain liitteessä 1 esitetyn taulukon mukaisesti.

Pätevyysvaatimukset pannaan toimeen hankinnoittain sisällyttämällä ne hankintailmoitukseen (HILMA), muihin tarjoajaksi ilmoittautumispyyntöihin sekä varsinaisiin tarjouspyyntö-

20.11.2017

LIVI/5623/02.00/2017

asiakirjoihin. Aliurakointia koskevien vaatimusten aikataulu on kytketty niiden pääurakoiden tarjouspyyntöaikatauluihin, joiden aliurakoita pätevyysvaatimukset tulevat kosemaan.

- Pääurakoitsijan, pääkonsultin ja työyhteisöliittymän/konsortion osapuolten osalta hyväksyntä edellytetään tarjoajaksi ilmoittautumisen/hyväksynnän yhteydessä.
- Aliurakoitsijoiden ja alikonsulttien hyväksyntä on esitettävä tarjouksessa siinä laajuudessa kuin nämä kulloinkin edellytetään tarjouksessa nimettäväksi.

VIESTINTÄ

Tällä kirjeellä Liikennevirasto ilmoittaa etenemispolkunsa ja aikataulunsa toimittajavaatimusten suhteen, jotta urakoitsijat ja konsultit voivat varautua toimintansa muuttamiseen pätevyysvaatimusten mukaiseksi. Samalla toteutetaan Liikennevirastossa palvelujen hankintaa koskevien ohjeiden päivittäminen sekä vaatimusten ajanmukaistaminen hankinta-asiakirjoissa. Tarkempia ohjeita julkaistaan erikseen kirjeitse sekä Liikenneviraston Internet-sivuilla.

Pyydämme jakelussa olevia järjestöjä välittämään tämän kirjeen urakointia tai suunnittelemaa harjoittavalle jäsenistölleen.

Lisätietoa:

johtaja Kristiina Laakso
0295 34 3551
kristiina.laakso@liikennevirasto.fi

laatupäällikkö Janne Posio
0295 34 3622
janne.posio@liikennevirasto.fi

Rami Metsäpelto
ylijohtaja

Kristiina Laakso
johtaja

Liitteet
Jakelu

Pätevyysvaatimuksen hankintakategorioittain
Rakentamisen Laatu RALA ry
Rakennusteollisuus RT ry
RAKLI ry
Infra ry

KIRJE

3 (6)

20.11.2017

LIVI/5623/02.00/2017

**Koneyrittäjien liitto ry
Kuljetuskeskusten liitto ry
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
Suunnittelu- ja konsulttitoimistojen liitto SKOL ry
Liikennevirasto, Internetsivut
Liikennevirasto, Hankinnan ohjeistus**

20.11.2017

LIVI/5623/02.00/2017

LIITE 1 Pätevyysvaatimukset hankintakategorioittain
Punainen teksti = uusi vaatimus

Kategoria	Tuote	RALA (tai vastaava) vaatimus	Vaatimusten täsmennys
Investointien toteutus			
	Toteutusurakka Tie	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	<ul style="list-style-type: none"> Kaikilta yrityksiltä ja ilmoitetuilta aliurakoitsijoilta vaaditaan urakkaan soveltuva RALA-pätevyys tai vaihtoehtoisesti yrityksen tulee osoittaa pätevyytensä soveltuvin referenssein. Lisäksi yrityksellä ja ilmoitetuilla aliurakoitsijoilla tulee olla urakkaan soveltuva RALA-sertifikaatti tai muu vastaava näyttö ulkopuolisesti todennetusta laadunhallinnasta, esim. soveltuva SFS-EN ISO 9001-laatusertifikaatti. Mikäli urakkaan kuuluu suunnittelua, tulee sertifikaatin sisältää myös suunnittelu. Enintään 500 000 euron arvoisissa vähemmän vaativissa investoinneissa riittää yrityksen oma laadunhallintaa koskeva toimintaohjeisto ja sertifiointihakemuksen vireille saattaminen siten, että sertifikaatti tulee myönnettyksi urakan aikana.
	Rata	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Vesi	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Yhteistoimintaurakka Tie	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Rata	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Suunnittelua sisältävä urakka Tie	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Rata	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti (sisältäen suunnittelun ohjauksen)	
	Elinkaariurakka Tie	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Rata	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
Hoito ja käyttö			
	Teiden hoito	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	<ul style="list-style-type: none"> Kaikilta yrityksiltä ja ilmoitetuilta aliurakoitsijoilta vaaditaan urakkaan soveltuva RALA-pätevyys tai vaihtoehtoisesti yrityksen tulee osoittaa pätevyytensä soveltuvin referenssein. Lisäksi yrityksellä ja ilmoitetuilla aliurakoitsijoilla tulee hankittavasta tuotteesta riippuen olla urakkaan soveltuva RALA-sertifikaatti tai muu vastaava näyttö ulkopuolisesti todennetusta laadunhallinnasta, esim. soveltuva SFS-EN ISO 9001-laatusertifikaatti. Joidenkin tuotteiden osalta riittää, että sertifikaattia on tarjouskilpailuun ilmoitaututtaessa haettu. Sertifikaatin tulee olla myönnettyä urakan alkaessa. Asemalaiturien hoidon tuotteen osalta ei sertifikaattia vaadita lainkaan.
	Ratojen hoito	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Asemalaiturien hoito	RALA-pätevyys	
	Vesiväylien hoito	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Tievalaistuksen kunnossapito	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	

20.11.2017

LIVI/5623/02.00/2017

Ylläpito			
	Teiden ylläpito		<ul style="list-style-type: none"> • Kaikilta yrityksiltä ja ilmoitetuilta aliurakoitsijoilta vaaditaan urakkaan soveltuva RALA-pätevyys tai vaihtoehtoisesti yrityksen tulee osoittaa pätevyytensä soveltuvin referenssein. • Lisäksi yrityksellä ja ilmoitetuilla aliurakoitsijoilla tulee hankittavasta tuotteesta riippuen olla urakkaan soveltuva RALA-sertifikaatti tai muu vastaava näyttö ulkopuolisesti todennetusta laadunhallinnasta, esim. soveltuva SFS-EN ISO 9001-laatusertifikaatti. • Joidenkin tuotteiden osalta riittää, että sertifikaattia on tarjouskilpailuun ilmoitaututtaessa haettu. Sertifikaatin tulee kuitenkin olla myönnettynä urakan alkessa. • Joidenkin tuotteiden osalta ei laadunhallintaa osoittavaa sertifikaattia vaadita lainkaan.
	Päällysteet	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Tiemerkinnät	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Varusteet ja laitteet	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Sorasteiden korjaukset	RALA-pätevyys	
	Ratojen ylläpito	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Vesiväylien ylläpito	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti, jos toimeksiannon suuruus on 500 000 € tai enemmän. RALA-pätevyys, jos toimeksiannon suuruus on vähemmän kuin 500 000 €. Tämä koskee myös vesiväylien ylläpidon puitesopimuksia.	
	Siltojen ylläpito	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Kanavien ylläpito	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti. (Sähkö- ja koneteknisissä urakoissa ei edellytetä RALA-sertifikaattia)	
Suunnittelu			
	Esisuunnittelu		<ul style="list-style-type: none"> • Kaikilta yrityksiltä ja ilmoitetuilta alihankkijoilta vaaditaan soveltuva RALA-pätevyys tai vaihtoehtoisesti yrityksen tulee osoittaa pätevyytensä soveltuvin referenssein. • Lisäksi yrityksellä ja ilmoitetuilla alihankkijoilla tulee olla soveltuva RALA-sertifikaatti tai muu vastaava näyttö ulkopuolisesti todennetusta laadunhallinnasta, esim. soveltuva SFS-EN ISO 9001-laatusertifikaatti.
	Tie	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Rata	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Vesi	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Yleissuunnittelu		
	Tie	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Rata	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Vesi	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Tie-/ratasuunnittelu		
	Tie	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Rata	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Vesi	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Rakennussuunnittelu		
	Tie	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Rata	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	
	Vesi	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti	

20.11.2017

LIVI/5623/02.00/2017

Teettämisen- ja hankintapalvelut			
	Hankintapalvelut	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti (RAP)	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikilta yrityksiltä ja ilmoitetuilta alihankkijoilta vaaditaan soveltuva RALA-pätevyys tai vaihtoehtoisesti yrityksen tulee osoittaa pätevyytensä soveltuvin referenssein. • Lisäksi yrityksellä ja ilmoitetuilla alihankkijoilla tulee olla soveltuva RALA-sertifikaatti tai muu vastaava näyttö ulkopuolisesti todennetusta laadunhallinnasta, esim. soveltuva SFS-EN ISO 9001-laatusertifikaatti.
	Rakennuttaminen	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti (RAP)	
	Suunnitteluttaminen	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti (RAP)	
	Rataisännöinti	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti (RAP)	
	Valvonta	RALA-pätevyys ja RALA-sertifikaatti (VAT)	